

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Animalieproduktion

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske

Statistikområde

Animalieproduktion

Produktkod

JO0604

Referenstid

2024 månad, 2023 år

Kontaktuppgifter

Typ	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Jesper Fransson
E-post	jesper.fransson@jordbruksverket.se
Telefon	036 - 15 50 79

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	4
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	5
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	5
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	6
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	7
2.6.2	Granskning av mikrodata	7
2.6.3	Granskning av makrodata	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande	8
2.7.1	Principer och antaganden	8
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	8
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	9
2.7.4	Röjandekontroll	9
3	Genomförande	9
3.1	Kvantitativ information.....	9
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	9

1 Statistikens sammanhang

EU:s medlemsländer är alla ålagda att ta fram statistik över om slakt i slakterier, invägning av mjölk samt fett- och proteinhalt i den invägda mjölken och producerad mängd färska och bearbetade mjölkprodukter. Slakten vid slakterier, mjölkinvägningen samt vissa av de producerade mjölkprodukterna efterfrågas på månadsbasis medan mer detaljerad mejeriproduktion efterfrågas på årsbasis.

De uppgifter som EU:s statistikmyndighet Eurostat efterfrågar på månadsbasis publiceras nationellt i Jordbruksverkets statistikdatabas och i statistikrapporter som publiceras på Jordbruksverkets hemsida.

Statistiken bygger dels på uppgifter från det slaktregister som finns på Jordbruksverket, dit slakterierna skickar in uppgifter om djurantal samt djurens slaktvikt. Undantaget är slakten av fjäderfä där uppgifterna sammanställs av Livsmedelsverket.

Invägningen av mjölk bygger på uppgifter från de mejerier och företag som köper upp mjölk, som enligt lag måste rapportera in den uppköpta mängden mjölk varje månad.

Invägningen av ägg levereras på årsbasis till Eurostat. Denna statistik bygger på uppgifter från branschorganisationen Svenska Äggs medlemspackerier.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Statistik avseende månatliga riksuppgifter:

- Antal och slaktvikt av lantbruksdjur slaktade vid slakterier fördelade efter djurslag.
- Mängden mjölk invägd vid mejerierna.
- Mängden producerade mejeriprodukter vid mejerierna.
- Mängden ägg levererade till branschorganisationen Svenska Äggs medlemspackerier.

För större lantbruksdjur redovisas årsuppgifter om antal slaktade djur, total slaktvikt samt antal jordbruksföretag som skickat lantbruksdjur till slakt. Dessa uppgifter redovisas uppdelat på:

- län
- produktionsområde
- jordbruksföretagens arealer av åker- respektive jordbruksmark
- besättningsstorlekar av mjölkkor respektive kor för uppfödning av kalvar.

Uppdelningen avser uppgifter om det jordbruksföretag som lantbruksdjuren skickats/kom ifrån.

Årsuppgifterna om större lantbruksdjur görs enbart för nationellt bruk och efterfrågas inte av Eurostat.

2.2 Ramförfarande

Ramen för statistiken utgörs av alla slakterier, alla uppköpare av mjölk (mejerier och andra företag), alla producenter av mejeriprodukter (som helt eller delvis består av mjölk) och Svenska Äggs medlemspackerier.

För regionalt fördelad slaktstatistik innefattar ramen jordbruksföretagen i Lantbruksregistret, LBR.

Ett jordbruksföretag är ett företag som i juni det aktuella året uppfyllde något av kriterierna:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadrater frilandsodling
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta
- innehade djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari till och med första torsdagen i juni innevarande år innehade stor djurbesättning minst 10 nötkreatur eller 10 suggor eller 50 grisar eller 20 får eller 1 000 höns (inklusive kycklingar).

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

För statistiken avseende slakt vid slakterier och mjölkinvägningen förekommer inget urval då hela målpopulationen genom lagar och föreskrifter är ålagda att lämna in dessa uppgifter.

Enligt Artikel 5 av Rådets direktiv 96/16/EG ska statistiken om produktionen av mejeriprodukter täcka mejerier eller företag som står för minst 95 % av den mjölk som samlas in i medlemstaten.

De mejerier och företag som Jordbruksverket samlar in uppgifter från står vanligtvis för över 99 % av den totala mjölkinvägningen.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

För företag som köper upp en mindre del av den totala mjölkinvägningen undersöks inte produktionen av mejeriprodukter. Mjölkinvägningen domineras av ett fåtal mejerier. De mejerier vars produktion inte undersöks står i genomsnitt för mindre än 0,05 % av den totala mjölkinvägningen vardera.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Uppgifter samlas in månadsvis.

Statistiken för mjölkinvägning och slakt av större lantbruksdjur hämtas från olika register hos Jordbruksverket. Uppgifter om produktion av mejeriprodukter, slakt av fjäderfä och invägning av ägg inkommer till Jordbruksverkets statistikenhet, vanligtvis genom Excel-filer. Dessa uppgifter skickas in av de olika parterna i färdiga formulär utan att Jordbruksverket behöver skicka ut formulären.

Ekologiska mejeriprodukter samlas in som en del av all mejeriproduktion. Därmed skiljer sig insamlingsmetoderna åt för den totala mjölkinvägningen och invägningen av ekologisk mjölk. Den totala mjölkinvägningen bygger på uppgifter som alla uppköpare av mjölk måste skicka in till Jordbruksverket, medan invägningen av ekologisk mjölk bygger på uppgifter direkt från de största mejerierna, som skickar produktionsuppgifter till Jordbruksverkets statistikenhet. De mejerier som används för att beräkna invägningen av ekologisk mjölk svarar för över 99 % av den totala mjölkinvägningen.

2.4.2 Mätning

Statistik om mjölk och mejeriprodukter

Statistik om invägningen av mjölk bygger på uppgifter om första uppköparens inköpta mängd obehandlad mjölk. Första uppköparen ska varje månad rapportera in uppgifter om inköp av obehandlad mjölk till Jordbruksverket.

Uppgiftslämnarna till statistiken om mejeriproduktion använder i de flesta fall en Excel-mall som LRF Mjölk skapat. LRF Mjölk ansvarade tidigare för insamlingen av uppgifter om produktionen av mejeriprodukter. Excel-mallen har fortsatt använts efter det att Jordbruksverket tog över insamlingen av produktionen av mejeriprodukter. Visa mejerier har gjort modifieringar av denna mall medan andra mejerier använder sig av egna formulär för att rapportera sin produktion till Jordbruksverket.

Ett mejeri med betydande mjölkinvägning rapporterar inte in fullständiga uppgifter, utan endast mjölkinvägning och ostproduktion. Uppgifter om det mejeriets produktion av övriga mejeriprodukter skattas med hjälp av en modell baserad på mejeriets mjölkinvägning och tidigare produktionuppgifter. Denna modell har använts för att skatta mejeriets produktion sedan 2012 och Jordbruksverket använder samma modell för att beräkna produktionen som LRF Mjölk tillämpade innan Jordbruksverket tog över insamlingen under 2018.

Statistik om slakt

För statistik om slakt av större lantbruksdjur hämtas uppgifter från Jordbruksverkets slaktdatabas. Mätning utförs i slakterier som är godkända av Livsmedelsverket och underställt Livsmedelsverkets kontroll. Slakterierna ska rapportera uppgifter i elektroniskt format till Jordbruksverket på veckobasis.

Statistik om antalet slaktade fjäderfä mäts av Livsmedelsverket, som samlar in uppgifter om antalet slaktade djur. Den totala slaktvikten av fjäderfän mäts genom att multiplicera antalet slaktade fjäderfän med en genomsnittlig slaktvikt. Den genomsnittliga slaktvikten är en expertbedömning och uppdateras årligen.

Statistik om ägginvägning

Invägning av ägg mäts genom inrapportering från Svenska Ägg.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

För de uppgifter som kommer från Jordbruksverkets register förekommer inget bortfall.

Om uppgifter om slakten av fjäderfä och invägningen av ägg inte inkommit för aktuell månad före publiceringsdatumet, publiceras dessa när de sedan finns tillgängliga.

För produktion av mejeriprodukter används senast tillgängliga värdet, fram till dess att nya uppgifter kommer in. Detta innebär att tidigare månader kan uppdateras med viss eftersläpning.

2.5 Bearbetningar

All data samlas i en Excel-fil, där kontroller av materialet görs, bland annat för att undersöka om tidigare månaders värden har uppdaterats.

I de fall produktionsuppgifter om mejeriproduktion saknas från någon av uppgiftslämnarna en månad används det senaste kända värdet (senaste tillgängliga månaden) till dess att nya uppgifter kommer in.

Produktionen av mejeriprodukter samlas in efter produkt och fetthalt för att sedan summeras efter de poster som redovisas i Jordbruksverkets statistikdatabas och till Eurostat.

En av uppgiftslämnarna för mejeriproduktion lämnar inte direkta uppgifter om sin produktion. Företagets produktion skattas med hjälp av företagets inköpta mängd mjölk och tidigare års produktion.

2.6 Granskning

Granskning av materialet görs när alla uppgifter samlats i en granskningsfil. Där jämförs den aktuella månadens material med

tidigare månader och tidigare års uppgifter per produkt. I detta steg kan extremvärden upptäckas vilka då undersöks närmare.

Ytterligare granskningar av materialet görs vid skapandet av tabeller för statistikdatabasen och text till statistikrapporten. Statistikrapporten bygger i stort på jämförelse av den aktuella månadens produktion med motsvarande månad föregående år. I detta steg kan ytterligare orimligheter upptäckas samt åtgärdas.

När orimligheter upptäcks spåras uppgifterna för att se var i produktionsflödet som eventuella fel har begåtts. Orimligheter som uppstått i bearbetningen av data åtgärdas direkt, medan orimligheter som spåras tillbaka till uppgiftslämnare kan innebära ny kontakt med uppgiftslämnaren.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Inkommande uppgifter granskas i samband med att de förs över till en granskningsfil. Uppstår frågor så kontaktas uppgiftslämnaren.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Granskning av mikrodata görs i samband med att eventuella orimligheter hittas i jämförelse med tidigare månadsvärden.

2.6.3 Granskning av makrodata

Databastabellerna bygger på jämförelser av makrodata, både efter månad och år. För dessa jämförelser görs granskningar av makrodata.

2.6.4 Granskning av redovisning

Jordbruksverket följer en produktionsprocess för framställning av officiell statistik. I denna process ingår två typer av granskning inför publicering.

Dels genomförs en omfattande korrekturläsning som granskar om data och beräkningar som presenteras i text, tablåer och figurer stämmer överens med uppgifterna som presenteras i databastabellerna. I korrekturläsningen kontrolleras även att rapporten följer den fastlagda mallen för våra publikationer och att språket är lättläst och korrekt.

Utöver korrekturläsningen går en granskningsgrupp (bestående av ett antal medarbetare vid Jordbruksverkets statistikenhet) igenom rapporten och dess medföljande kvalitetsdokument med avseende på resultatens rimlighet, publikationens struktur, vad som lyfts fram i text och rubriker samt om presentationen är lättillgänglig för användarna.

2.7 Skattningsförfarande

För en av uppgiftslämnarna skattas mejeriproduktionen med hjälp av företagets inköpta mängd mjölk och tidigare års produktion.

De redovisade uppgifterna om slakt vid slakterier och invägningen av mjölk bygger på totalundersökningar. I de redovisade uppgifterna ingår inte hemslakt eller hemkonsumtion av mjölk.

Statistik avseende produktionen av mejeriprodukter hämtas från en population som står för över 99 % av den totala mängden inköpt mjölk.

Statistik avseende invägningen av ekologisk mjölk hämtas från en population som står för över 99 % av den totala mängden inköpt mjölk.

Invägningen av ägg kommer från uppgifter från Svenska Äggs medlemspackerier där andelen av marknaden för det aktuella året är känd och delges i respektive databastabell.

2.7.1 Principer och antaganden

Saknas uppgifter från någon av uppgiftslämnarna för mejeriproduktion används företagets senaste kända värde för att imputera månadens produktion.

De mejerier som uppgifter om produktionen av mejeriprodukter samlas in från, antas utgöra Sveriges produktion av mejeriprodukter. Dessa mejerier står sammanlagt för över 99 % av den totala mjölkinvägningen. De mejerier vars produktionsuppgifter inte samlas in är mindre företag där företagens genomsnittliga mjölkinvägning är mindre än 0,05 % av den totala mjölkinvägningen.

När slaktstatistik fördelad på region redovisas, publiceras även antal slaktade djur, slaktvikten per djurslag samt antal jordbruksföretag som skickat lantbruksdjur till slakt för jordbruksföretag med mjölkkor respektive jordbruksföretag med kor för uppfödning av kalvar. Vilka jordbruksföretag som klassas som företag med mjölkkor baseras på antagandet att alla kor på anläggningar som vid räkningstillfället levererat mjölk är mjölkkor. På samma sätt antas kor som inte fanns på anläggningar som levererat mjölk vara kor för uppfödning av kalvar.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Med undantag för den totala slaktvikten av fjäderfä, består skattningsförfarandet av summeringar av totaler. Den totala slaktvikten av fjäderfä beräknas med hjälp av antalet slaktade fjäderfä, en schablonvikt per djurslag och ett schablontal för att hantera svinn. Dessa schablontal skiljer sig beroende på djurslag och storlek. De baseras på expertuppskattningar och uppdateras årligen.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för denna statistik.

2.7.4 Röjandekontroll

Alla uppgifter genomgår röjandekontroll. Uppgifter där det går att urskilja en enskild uppgiftslämnare redovisas inte. Redovisning sker således inte om antalet observationer för en viss produkt är för få.

När regional slaktstatistik redovisas sker röjandekontroll vid producerandet av tabellerna som avser denna statistik. Om antalet jordbruksföretag i en redovisningsgrupp understiger ett tröskelvärde presenteras inte värdet för den redovisningsgruppen. För att undvika att dessa uppgifter kan räknas ut genom summeringar i tabellerna används undertryckning.

3 Genomförande

Varje månad skickas register- och produktionsuppgifter till Jordbruksverkets statistikenhet. Uppgifterna arkiveras för att man ska kunna gå tillbaka och kontrollera tidigare uppgifter.

Eftersom uppgiftslämnarna skickar uppgifter i olika format måste alla uppgifter hanteras via ett antal Excel-filer för sortering och/eller anpassning till databastabeller och statistikrapport.

Uppgifterna publiceras i Jordbruksverkets statistikdatabas och sammanställs i en statistikrapport.

I regel sker ingen revidering av redan publicerade statistikrapporter. Ompublicering sker endast vid omfattande fel. Uppdaterad statistik finns alltid tillgänglig i Jordbruksverkets statistikdatabas.

3.1 Kvantitativ information

Mjölkinvägningen baseras på mängden mjölk som mejerier har köpt upp under månaden. Antalet mejerier är ungefär 50 stycken.

Mejeriproduktionen bygger på uppgifter från de större mejerierna. Totalt kommer produktionsuppgifter från 6 mejerier. Dessa står för knappt 99 % av den totala mjölkinvägningen.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Undersökningen genomförs som planerat utan avvikelser.